

Entrevista al Conseller d'Universitats Andreu Mas-Colell

La **LUC**, la primera lleï d'universitats catalanes

"Aquesta lleï ajuda a posar les universitats en condicions d'afrontar el repte europeu"

A DIFERÈNCIA DEL QUE ACOSTUMA A PASSAR, ENS TROBEM AMB UN POLÍTIC QUE PROVÉ DEL MÓN ACADÈMIC. ESPEREM EL CONSELLER ANDREU MAS-COLELL ASSEGUTS AL SEU DESPATX; ELL ARRIBA AL CAP DE POCOS MINUTS, AMB UNA LLAUNA DE COLA JA COMENÇADA, S'ASSEU TRANQUIL·LAMENT I COMENÇA EL DIALÈG. TÉ MOLTES COSES A DIR, PERÒ EL MÉS IMPORTANT ÉS LA SENSACIÓ QUE ENS DEIXA QUAN L'ENTREVISTA ACABA: LA CERTESA QUE DARRERE DEL SEU CÀRREC HI HA UNA PERSONA QUE GAUDEIX DEL QUE FA I QUE SAP COMUNICAR-HO, ESPECIALMENT QUAN PARLA DE LA LLEI D'UNIVERSITATS CATALANES (LUC).

per Esther Latorre

Presentació

"Sóc de Barcelona, i vaig estudiar econòmiques a la UB. Van ser anys intensos. En aquell temps em vaig implicar molt i poso com a guardó del meu currículum el fet d'haver estat a la Caputxinada. Vaig fer molts amics. Era una època en què només hi havia una universitat, i com a conseqüència, podies conèixer a tots els estudiants de la teva generació."

"Després vaig anar a la mili, encara es feia la mili en aquell temps. I em va tocar marina a Madrid, que, com tots sabem, és un dels ports de mar més importants que tenim a la península. Vaig estar-hi un parell d'anys i després vaig anar-me'n als Estats Units a fer el doctorat."

"A Amèrica m'hi vaig quedar un any, i un altre, i un altre..., fins que van passar 26 anys. Em vaig casar, la meua dona és xilena, la vaig conèixer als EUA. Tinc 3 fills. Vaig estar uns 10 anys a Berkeley, i 12 o 13 anys a la costa de l'est, a Harvard. En aquell temps em vaig dedicar a fer d'investigador i res més: el que es fa en aquests casos, llibres, articles..."

L'any 1995 vaig tornar, no em preguntis per què, per què

només es viu un cop. No me'n penedeixo gens. Fins el 1999 vaig estar treballant a la Universitat Pompeu Fabra (UPF), on vaig estar implicat en el procés d'impulsar el departament d'economia i empresa, del qual vaig ser director.

L'any 1999 se'm va proposar aquest càrrec de direcció de la vida universitària, i podria dir que em vaig sentir molt honorat i tot això..., però el cert és que em va fer molta il·lusió perquè sempre, des de jove, he portat el cuc de la gestió universitària. I ara som aquí, fent de conseller del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI).

Quina és la seva tasca al DURSI?

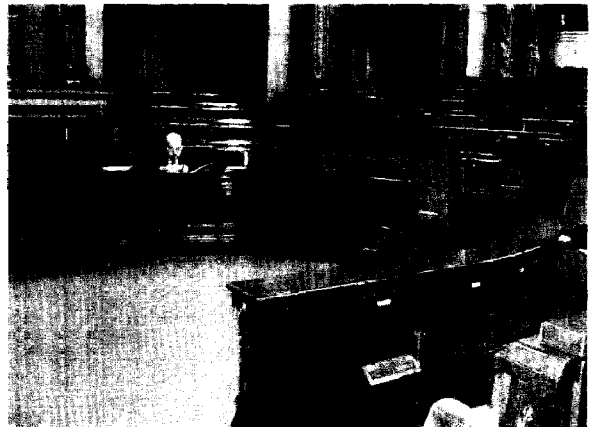
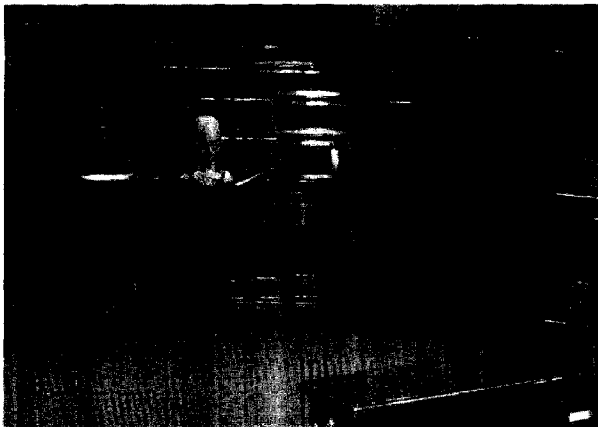
Bé, jo sóc el conseller i això vol dir que dedico molt de temps a tasques de representació. Sóc un especialista a inaugurar congressos, podria escriure un petit article de com es fa... També dedico molt de temps a apagar focs, mai saps quin foc pot aparèixer; i l'estona que queda, perquè has de procurar que te'n quedi, hi ha tot un grup de gent que treballem per impulsar i gestionar el sistema universitari. L'última cosa que hem fet és conduir tot el procés d'elaboració de la Llei d'Universitats de Catalunya (LUC), que el Parlament va aprovar fa uns dies.

Quina és la seva perspectiva de la universitat i la recerca catalanes en el marc de la societat de la informació?

La universitat i la recerca són dues coses molt relacionades perquè el bon ensenyament demana un entorn de recerca, i un entorn de recerca sense ensenyament és una mica eixut. Afegeix-hi que a Catalunya històricament la recerca s'ha fet a la universitat. Tot això està immers dins la societat de la informació. La societat de la informació no és només universitat, no és només recerca, però sí que té un contingut molt fort de coneixement. Per tant, la universitat és una font d'impuls de la societat de la informació. Deixant de banda els orígens militars d'Internet, la seva explosió sorgeix del món universitari i de la recerca. Jo encara recordo quan Internet era una joguina dels investigadors. Aleshores no imaginava que hi hauria un dia en què els nanos tindrien Internet al seu dormitori.

M'agradaria que ens expliqués a grans trets la Llei d'Universitats Catalanes (LUC)

Jo crec que és bo anar a la història, a la història de les universitats catalanes. Començo a l'edat mitjana. En aquella època hi va haver una florida d'universitats. La primera

universitat va ser la de Lleida. Aleshores els semblava que els estudiants eren una mica conflictius, i al Consell de Cent no li feia gaire gràcia que hi hagués una universitat a Barcelona. Però al final, al 1450, en el món modern, una gran ciutat havia de tenir una universitat.

La Universitat de Barcelona floreix fins a l'any 1714. El Decret de Nova Planta, que va fer desaparèixer moltes institucions de Catalunya, va anul·lar totes les universitats i en va crear una de nova just al centre del territori, a Cervera. Aquesta va ser una universitat conservadora en un temps en què totes les universitats eren conservadores. Les universitats del segle XVIII semblava que encara no haguessin superat l'època medieval. El racionalisme, la Il·lustració, etc... tot es desenvolupava en institucions noves, com les acadèmies.

El segle XIX això comença a canviar sota la influència de la universitat alemanya. Tornen les reivindicacions per restablir la Universitat de Barcelona. La UB retorna l'any 1874, integrada en el sistema espanyol d'universitats. Cap a finals del segle XIX ens trobem, doncs, amb una universitat de Barcelona que era nostra, però que estava totalment regulada des de Madrid. Aquest fet la incapacitava per a atorgar títols de doctorat, els professors es designa-

ven des de Madrid, estava absolutament prohibit el català, etc., etc... A conseqüència d'això es genera un moviment de reivindicació universitària a Catalunya.

A partir de 1903 s'obre un procés a dues bandes. Per un costat, els que creen les noves escoles catalanes perquè rebutgen les universitats de l'època. I per l'altre, els que creien que podien modificar les universitats des de dins. Tot això conflueix en el que més tard va ser la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Per primera vegada trobem un centre universitari autònom, amb ensenyament en català i amb capacitat de contractació de personal. Aquesta va ser una experiència espectacular però breu.

La repressió arriba un cop més amb l'època franquista i la universitat torna a ser centralitzada. Però després, amb la transició, tornen les reivindicacions d'autonomia, democràcia i ensenyament amb català.

I arribem al moment present: la LOU no ens agrada, però amb la negociació arribem a tenir la primera Llei d'Universitats Catalanes (LUC). Hem procurat que aquesta nova llei connecti, en la mesura del que ens permet el marc legal, amb aquesta tradició catalana de reforma universitària.

Quins canvis comporta la LUC?

Les lleis són canvis però la realitat també canvia. És a dir, aquesta llei ajuda a posar les universitats en condicions d'afrontar el repte europeu. Per això necessitem més finançament (un augment del 30% per als propers 8 anys), una ordenació jurídica més flexible, una política de professorat contractat i la promoció de l'intercanvi entre les universitats i l'empresa. La LUC posa també les bases perquè la integració europea no destrueixi la nostra pròpia patrimoni cultural a les universitats. Però la llei sola no solucionarà res. Haurà de ser la voluntat de la gent que treballa a la universitat.

De quina manera l'estudiant pot notar aquests canvis?

Els canvis són indirectes. L'objectiu de la universitat és millorar la qualitat per a l'estudiant. Què vol dir, qualitat? Bona docència, que hi hagi un seguiment d'avaluació contínua, que hi hagi un nombre d'alumnes per classe raonable, que hi hagi classes en terceres llengües, un professorat viu i estimulat, etc... La qualitat demana idees, planificació i calers, i la LUC ajuda tirar endavant aquest procés.